

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-26 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 13-32/423-187
Karar Tarihi : 29.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Mehmet Akif KAYAR, Tuğçe KOYUNCU, Emine TOKGÖZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Total Oil Türkiye A.Ş.
Temsilcisi: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Murat Hakan
ÖZGÖKÇEN, Av. Zeynep ORTAÇ, Sinan DİNİZ
Çitlenbik Sok. Yıldız Mah. 34349 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Total Oil Türkiye A.Ş. ile Shell&Turcas Petrol A.Ş. arasında imzalanan Yarımca ve Ankara Ürün Depolama ve Hizmet Anlaşması ile Yarımca ve Ankara LPG İkmal Anlaşması'na bireysel muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 07.03.2013 tarihinde 1412 sayılı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 23.05.2013 tarih ve 2013-1-26/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu anlaşmalara 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınabileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Pazar

- (4) Bildirime konu anlaşmalardan Depolama ve Hizmet Anlaşması, Total Oil Türkiye A.Ş. (TOTAL) tarafından Shell&Turcas Petrol A.Ş. (STAŞ)'ye otogaz LPG (oto LPG) depolama hizmeti verilmesine ilişkindir. Zira Depolama ve Hizmet Anlaşmasında TOTAL'in Tesislerinde vereceği LPG depolama kapasitesi tahsisi ve hizmetlerinin koşulları düzenlenmektedir. İkmal Anlaşması ise, TOTAL tarafından tesislerinde STAŞ'a yapacağı tank içi oto-LPG satışına ilişkindir. Dolayısıyla her iki anlaşmada da sözleşme konusu ürünü oto-LPG teşkil etmektedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı "otogaz LPG depolama ve dağıtım"; ilgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.2. Bildirim Konusu Anlaşmalar

G.2.1. Depolama ve Hizmet Anlaşması

- (5) TOTAL ve STAŞ arasında imzalanan 01.01.2013 başlangıç tarihli "Depolama ve Hizmet Anlaşması'nın konusunu TOTAL'in STAŞ'a "TOTAL Yarımca" ve "TOTAL Ankara" Tesislerinde vereceği LPG Depolama kapasitesi tahsisi ve hizmetlerinin koşulları

13-32/423-187

oluşturmaktadır.¹

- (6) Anlaşma konusu ürün, Depolama ve Hizmet Anlaşması'nın 3. maddesinde belirtilen EN 589 ya da yerini alabilecek Otogaz standartlarına uygun LPG teşkil etmektedir. TOTAL tarafından Depolama ve Hizmet Anlaşması'nda belirlenen hizmetlerin verileceği Ankara Tesisi, TOTAL'in Ankara'da sahip olduğu ve işlettiği LPG depolama ve yükleme/boşaltma tesisini ifade ederken, Yarımca Tesisleri ise TOTAL'in Kocaeli ilinde Yarımca'da sahip olduğu ve işlettiği LPG depolama, tüp dolum ve yükleme boşaltma tesisleridir. Yarımca Tesisleri, Yarımca Depolama Tesisi ve Yarımca Dolum Tesisi olmak üzere iki adet tesisi içermektedir.
- (7) Diğer taraftan anlaşma maddeleri incelendiğinde özetle; tarafların, söz konusu depolama tahsisi hizmetine ilişkin olan hak ve yükümlülükler haricinde, ilgili ürün pazarında rekabeti etkileyebilecek olan, fiyat veya diğer ticari koşullar, pazar veya tedarik kaynakları ile ilgili olarak birbirlerine herhangi bir yükümlülük veya sınırlama getirmedikleri görülmektedir.

G.2.2. İkmal Anlaşması

- (8) TOTAL ve STAŞ arasında imzalanan İkmal Anlaşmasının 1. maddesine göre, anlaşmanın kapsamını TOTAL'in STAŞ'a 01.01.2013-30.06.2014 tarihleri arasında Yarımca ve/veya Ankara bölgesinde satacağı, millileştirilmiş otogaz LPG'yi kapsamaktadır. Teslimat, TOTAL'in Yarımca Tesisleri'nde ve/veya Ankara Tesisi'nde tank içi satış yoluyla yapılacaktır.
- (9) Diğer yandan anlaşma maddeleri incelendiğinde özetle; tarafların, söz konusu ikmal hizmetine ilişkin olan hak ve yükümlülükler haricinde, ilgili ürün pazarında rekabeti etkileyebilecek olan fiyat veya diğer ticari koşullar, pazar veya tedarik kaynakları ile ilgili olarak birbirlerine herhangi bir yükümlülük veya sınırlama getirmedikleri görülmektedir.

G.3. Değerlendirme

- (10) STAŞ ve TOTAL arasında imzalanan Depolama ve Hizmet Anlaşması ile İkmal Anlaşması, TOTAL tarafından STAŞ'a otogaz LPG depolama ve tank içi oto LPG satış hizmeti vermeyi amaçlayan birer yatay işbirliği anlaşmaları niteliğindedir. Yatay işbirliği anlaşmaları fiyat tespiti, arz miktarının belirlenmesi, pazar veya müşteri paylaşımı gibi rekabeti kısıtlayıcı nitelikte unsurlar içerebileceğinden, rekabet hukukunu ilgilendirmektedir. Bu tür sakıncalarının yanı sıra, yatay işbirliği anlaşmaları riskin paylaşılması, maliyetlerin azalması, know-how paylaşımı, teknolojik gelişimin hızlanması gibi bazı ekonomik faydalar da sağlamaktadır.
- (11) Bu çerçevede yatay işbirliği anlaşmalarına yönelik rekabet hukuku değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama, teşebbüsler arasındaki anlaşmanın, rekabeti bozucu bir amacı veya rekabeti kısıtlamaya dönük fiili ya da potansiyel bir etkisinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesidir. İkinci aşama ise anlaşma sonucunda ortaya çıkacak rekabetçi faydaların ve bu faydaların, anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkilerinden daha fazla olup olmadığının belirlenmesidir. Bir başka deyişle, rakipler arasında yapılan yatay işbirliği anlaşmaları 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilirken öncelikle anlaşmanın Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir amacı ya da etkisi olup olmadığının değerlendirilmesi, anlaşmanın 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlayıcı olduğu tespitinin yapıldığı durumda ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağının tespit edilmesi gerekmektedir.

¹ TOTAL'in iki adet Kocaeli'de (toplamda (.....) m³ kapasiteli), bir adet Ankara'da ((.....) m³ kapasiteli) ve bir adet de İzmir'de ((.....) m³ kapasiteli) olmak üzere 4 adet LPG depolama tesisi bulunmaktadır. STAŞ'ın ise, Mersin'de bir adet (.....) kapasiteli LPG depolama tesisi bulunmaktadır.

13-32/423-187

G.3.1. Kanun'un 4. maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (12) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları yasaklamaktadır. Bir başka deyişle teşebbüsler arasında yapılan bir anlaşmanın 4. madde kapsamında bir ihlal teşkil etmesi için anlaşmanın rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıması yahut da fiili ya da potansiyel olarak rekabeti engelleyici, bozucu ya da kısıtlayıcı bir etkisinin olması aranmaktadır.
- (13) Bir anlaşmanın fiili ya da potansiyel olarak rekabeti kısıtlayıcı etkisinden bahsedebilmek için, anlaşma sonucunda anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin pazardaki davranışlarının anlaşma ile getirilen yükümlülükler veya teşebbüslerin piyasaya yönelik güdülerinin değiştirilmesi yoluyla etkilenerek tarafların karar alma özgürlüğünün kısıtlanması ve bu durumun fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ve inovasyon gibi rekabetçi parametreler üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmesi ya da potansiyel olarak getirebilecek olması gerekmektedir.
- (14) Rekabetçi parametreler üzerindeki bu etkiler değerlendirilirken, anlaşmanın içeriği, anlaşmanın pazar gücünün oluşmasına, güçlendirilmesine ve sürdürülmesine veya tarafların pazar gücünü kötüye kullanmasına ne ölçüde olanak sağlayacağı gibi kriterler dikkate alınmaktadır. Bu kriterlerin varlığı bakımından ise anlaşma taraflarının pazar paylarının yüksekliği, tarafların yakın rakipler olup olmadıkları, tüketicilerin tedarikçi değiştirme imkanlarının bulunup bulunmadığı, rakiplerin fiyatlar yükseldiğinde arzı artırıp artırmayacağı ve anlaşma taraflarından birinin pazarda önemli bir rekabetçi güç olup olmadığı gibi unsurlar gösterge kabul edilmektedir.
- (15) Ayrıca, bir yatay işbirliği anlaşması doğrudan rekabetçi parametreleri belirlemeye yönelik olmasa da, anlaşma sonucunda dolaylı olarak stratejik bilgilerin açıklanması yoluyla taraflar arasında işbirliği alanında veya başka alanlarda koordinasyon olasılığının artmasına ya da tarafların maliyetlerini önemli ölçüde benzer hale getirerek tarafların fiyatları ve üretim miktarlarını daha kolay koordine etmelerine neden olabilecektir.
- (16) Bir yatay işbirliği anlaşmasının neden olacağı bilgi değişimine ilişkin değerlendirme yapılırken anlaşma sonucunda değişimi söz konusu olacak olan bilginin niteliği önem taşımaktadır. Stratejik bilgi; fiyatlara, müşteri listelerine, üretim maliyetlerine, üretim ve satış miktarlarına, cirolara, satışlara, kapasitelere, kaliteye, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, Ar-Ge programlarına ve bunların sonuçlarına ilişkin olabilmektedir. Genel olarak, ürün fiyatına, üretim ve satış miktarlarına ilişkin bilgiler, en stratejik bilgiler olarak kabul edilmekte, bunları, maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler izlemektedir. Bilginin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığının ve pazardaki bağlamının yanı sıra, verilerin hacmine ve güncelliğine bağlıdır. Bu çerçevede, rakipler arasında gelecekte uygulanması planlanan fiyat veya üretim ya da satış miktarına ilişkin bilgi değişiminin, rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu kabul edilmektedir.
- (17) Paylaşılan bilginin niteliğinin yanı sıra pazarın yoğunlaşma miktarı, şeffaflığı, pazar oyuncularının simetrik olması, pazardaki ürünlerin karmaşıklığı gibi unsurlar da bilgi değişiminin rekabet üzerindeki etkisi bakımından belirleyici olmaktadır.
- (18) Bildirim konusu Depolama ve Hizmet Anlaşması ile İkmal Anlaşması, bu bilgiler çerçevesinde değerlendirildiğinde; Depolama ve Hizmet Anlaşması'nın amacı, TOTAL'in STAŞ'a vereceği LPG depolama kapasitesi tahsisi, İkmal Anlaşması'nın amacı ise TOTAL'in

13-32/423-187

tesislerinde STAŞ'a yapacağı tank içi oto LPG satışlarıdır. Bu çerçevede söz konusu anlaşmaların rekabeti kısıtlayıcı bir amaca sahip olacağından bahsetmek oldukça güçtür.

- (19) Bununla birlikte, söz konusu anlaşmaların amaçlanan faydalara ulaşılmasını teminen birtakım rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurabileceği düşünülmektedir. Şöyle ki; taraflar birbirlerine ait depolama tesislerini kullanarak birbirlerinin o bölgede yaptıkları satış miktarı hakkında bilgi sahibi olacaklardır. Hizmet veren taraf olan TOTAL, o depolama tesisinden hizmet verilecek olan bölgeye hizmet alan taraf olan STAŞ'ın yapacağı otogaz LPG satış miktarına ilişkin bilgiye vakıf olacaktır. Nitekim Depolama ve Hizmet Anlaşması'nın 6.1. maddesinde STAŞ tarafından TOTAL'e tesislere teslim edeceği ve tesislerden çekişini yapacağı dört haftalık geçici ürün programı bilgisini vermesi ve 7.3. madde uyarınca STAŞ tarafından bir sonraki yıl tesislerden yapmayı planladığı çekiş miktarını belirtmesi bu nitelikte bilgilerdir. Ancak bildirim formunda, tesislerden başka kullanıcılar da depolama hizmetinden yararlandığı için depolama faaliyetindeki gecikme ve aksamaların önlenmesi amacıyla bu hükümlerin getirildiği ve işletme giderlerinin hesaplanması için STAŞ tarafından bir sonraki yıl için tahmini çekiş miktarlarının sağlanması gerektiği belirtilmektedir. İkmal Anlaşması kapsamında ise bu nitelikte bir bilgi paylaşımının bulunmadığı, TOTAL tarafından STAŞ'a, STAŞ'ın talep etmesi ve TOTAL'in uygun bulması halinde oto LPG ikmal yapılmasından ibaret olduğu anlaşılmaktadır.
- (20) Yukarıda açıklandığı üzere yatay işbirliği anlaşmasına taraf olan teşebbüslerin birbirlerinin üretim ve satış miktarlarına ilişkin bilgiler stratejik bilgi olarak kabul edilmekte ve bu nitelikte bilgilerin değişimine imkan veren anlaşmalar esas olarak rekabeti sınırlayıcı nitelikte kabul edilmektedir.
- (21) İşbu dosya özelinde de Depolama ve Hizmet Anlaşması ile İkmal Anlaşması'na tarafı olan teşebbüslerin otogaz-LPG pazarında sahip oldukları pazar payları² (toplam (.....)), pazardaki teşebbüslerin maliyet yapıları ve dağıtım ağları bakımından simetrik kabul edilebilecek özelliklere sahip olması, ürünün homojen niteliği, bilgi değişiminin devamlılığı, değişime konu bilgilerin güncelliği gibi unsurlar da göz önünde bulundurulduğunda, bildirim konusu anlaşmaların rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabileceği, bir başka deyişle Kanun'un 4. maddesi kapsamında birer anlaşma olduğu değerlendirilmektedir.

G.3.2. Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

- (22) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi, bu maddede sayılan dört koşulun tümünü birden sağlayan teşebbüsler arası anlaşmaların, Kurul kararıyla, Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulabileceğini düzenlemektedir. Bildirim konusu anlaşma özelinde Kanun'un 5. maddesinde yer alan koşullara ilişkin değerlendirmelere aşağıda sırasıyla yer verilmiştir.

a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

- (23) Bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinden muaf tutulabilmesi için, öncelikle anlaşma konusu olan malın üretimi ve dağıtım ile ilgili olarak bir gelişme veya iyileşme olması ya da ekonomik veya teknik gelişme sağlanması gerekmektedir. Bentte kastedilen ekonomik fayda veya menfaatin, sadece teşebbüslerin kendi açılarından sağlayacakları menfaat veya kazanç şeklinde değil, aynı zamanda bunların ekonomiye yapacakları somut katkı şeklinde anlaşılması gerekmektedir.

² TOTAL'in otogaz LPG dağıtım faaliyetinden elde ettiği 2012 yılı pazar payı (.....); STAŞ'ın aynı pazardaki 2012 yılı pazar payı ise (.....) oranında gerçekleşmiştir.

13-32/423-187

- (24) Bildirim konusu anlaşmalar bakımından taraflar, anlaşmaların yürürlüğe girmesi sonrasında gerçekleşmesi beklenen iyileşmeleri aşağıdaki gibi özetlemişlerdir:
- TOTAL ve STAŞ için lojistik ve hacim optimizasyonu sağlanacak olması (depolama faaliyetinin devamı için TOTAL tarafından tesislerdeki depolarının birden fazla kullanıcıya tahsis edilmesi gerektiğinden),
 - Tesislerin kapasite kullanım oranlarının artırılmasıyla tesislerin daha etkin olarak çalışmasının sağlanacağı,
 - STAŞ için farklı tesislerde depolama kapasitesinin bulunması kapsam ekonomilerinden yararlanmasını sağlayacağı,
 - Her teşebbüsün faaliyet gösterdiği tüm bölgeler için depolama yapılabilecek tesisler kurması nedeniyle katlanacak olduğu yoğun maliyetlerin engelleneceği ve böylece ülke ekonomisine katkı sağlanacağı,
 - Anlaşmalar ile her iki tarafı açısından elde edilecek optimizasyon ile maliyetler azaltılarak hem şirketler hem de tüketici açısından fayda sağlanacağı.

- (25) Tarafların bildirim konusu anlaşmalardan beklenen iyileşmelere ilişkin açıklamaları incelendiğinde, anlaşmalar sonrasında gerek depolama gerek dağıtım maliyetlerinde bir azalmanın ortaya çıkmasının beklendiği ve bu iyileşmelerin ülke ekonomisine katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla anlaşmaların, Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulu yerine getirdiği değerlendirilmektedir.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- (26) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmaya muafiyet tanınabilmesi için aranan ikinci koşul, yukarıda ifade edilen ekonomik iyileşme veya gelişmelerden tüketicilerin de faydalandırılmasıdır. Bir başka deyişle, iyileşme veya gelişme sağladığı söylenebilecek olan bir anlaşma, bu yararı tüketicilere yansıtamadığı sürece muafiyetten faydalanamayacaktır. Kanun'da yararlanmanın ölçüsü ve kapsamı konusunda herhangi bir ifadeye yer verilmemiş olmakla birlikte, tüketiciye yansıtılabilecek yararlar akla ilk geleni, fiyatlarda sağlanacak düşüşlerdir. Bunun dışında, kalitenin artması, ürün çeşitliliğinin sağlanması, ekonomiye yeni malların kazandırılması, satış sonrası etkin hizmetler, malın arzında devamlılığının sağlanması gibi başkaca ekonomik faydalar da, tüketicilerin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilir.
- (27) Bildirim konusu anlaşmaların tarafları, anlaşmaların yürürlüğe girmesi sonrasında tüketici açısından gerçekleşmesi beklenen faydaları şu şekilde özetlemektedirler:
- Anlaşmalar neticesinde, beyaz akaryakıtın aksine daha ekonomik çözüm sunan ve bu nedenle tüketiciler tarafından daha yoğun talebe konu olan oto-LPG için ikmal güvenliğinin sağlanacağı,
 - Teknik düzenlemelere uygun olarak depolanacak olan oto-LPG'nin ürün kalitesi gerek EPDK gerekse de Türk standartlarına uyacağı,
 - Depolama sayesinde otomotiv yakıtı olması dolayısıyla hayati önem taşıyan oto-LPG bakımından stok tükenmesinin önlenmesinin sağlanacağı,
 - Her daim depolanmış olması dolayısıyla tüketicinin oto-LPG taleplerinin de daha kısa zamanda karşılanabileceği.
- (28) Anlaşmaların yürürlüğe girmesiyle ortaya çıkacak faydaların tüketiciye daha hızlı dağıtım, mal arzında devamlılık, ikmal güvenliği ve daha iyi nitelikli ürünler olarak yansıtacağı anlaşıldığından bildirim konusu anlaşmaların Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki koşulu karşıladığı değerlendirilmektedir.

13-32/423-187

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

- (29) Bu koşulun temelinde, piyasada etkin rekabetin bulunmadığı durumlarda, anlaşmadan beklenen ekonomik yararların gerçekleşmeyeceği veya anlaşmanın meydana getireceği yararların zararlardan fazla olmayacağı varsayımı yatmaktadır. Gerçekten de, teşebbüslerin piyasadaki rekabet baskısından uzaklaşmaları, anlaşmadan beklenen ekonomik yararların gerçekleşmemesine yol açacaktır. Bu nedenledir ki, bu koşulun değerlendirilmesi yapılırken ön plana çıkan nokta, pazarın yapısal özellikleri olmalıdır.
- (30) Dosyadaki bilgilere göre, anlaşmaların tarafı olan teşebbüslerin ilgili pazardaki pazar payları düşüktür. Ayrıca, oto LPG pazarının yapısı ve mevcut rekabetçi durumu düşünüldüğünde söz konusu Depolama ve Hizmet Anlaşması ile İkmal Anlaşması'nın ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldıracak sonuçlar yaratmayacağı öngörülmektedir.
- (31) Ayrıca ürünün homojen nitelikte olmasının tüketicilere diğer sağlayıcılara geçme imkânı vermesi, pazarda gerek tedarik imkânları gerek dağıtım ağı bakımından bildirim konusu anlaşmaların tarafı olan teşebbüslere rakip konumda alternatif sağlayıcılar bulunması, tüketicilerin sağlayıcı değiştirme maliyetlerinin düşük olması gibi unsurların da söz konusu anlaşmaların ilgili pazardaki rekabeti ortadan kaldırmasını engelleyeceği düşünülmektedir.
- (32) Bu çerçevede, bildirim konusu Depolama ve Hizmet Anlaşması ile İkmal Anlaşması'nın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki koşulu karşıladığı değerlendirilmektedir.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (33) Rekabet hukuku bazı anlaşmalara, sağladıkları faydalar nedeniyle muafiyet tanımaktadır. Rekabetin kısıtlanmasına, tüketicinin yararı göz önüne alınarak izin verilmişse de, bu kısıtlamanın asgari düzeyde tutulması gerekmektedir. Buna göre, tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme veya iyileştirmenin elde edilmesinde, rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise, söz konusu anlaşmanın muafiyet alması mümkün değildir. Diğer bir deyişle, sınırlayıcı hükümler olmaksızın veya bu hükümler yumuşatılarak anlaşmadan beklenen faydanın elde edilmesi mümkün ise, o takdirde bir anlaşmaya muafiyet verilmesi söz konusu olmayacaktır.
- (34) Kısaca "ölçülülük" ya da "denge" ilkesi olarak ifade edilebilecek olan bu prensibe göre, sınırlama, elde edilmek istenen olumlu amaca uygun ve o amacın elde edilmesi için gerekli olmalıdır. Bu ilkeye aykırılık, izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanmasına veya rekabetin sınırlanması gereğinin dahi bulunmadığı halde sınırlanmasına yol açar. Teşebbüsler prensip olarak, anlaşma ile izledikleri ekonomik amaçların gerçekleştirilmesinde, rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekle yükümlüdürler. Tespit edilen faydadan tüketicilerin de yararlandığı varsayımı ile sınırlamanın bu faydaların elde edilmesi için gerekli ve hatta zorunlu olması gerekir. Sınırlayıcı hükümler olmaksızın veya bu hükümler yumuşatılarak anlaşmadan beklenen faydanın elde edilmesi mümkün ise, o takdirde muafiyet verilmesi söz konusu olmaz.
- (35) Getirilen rekabet sınırlaması ile elde edilen fayda arasında ne zaman ölçülülük ilkesine riayet edildiği hususunda genel bir kriter vermek mümkün değildir. Ölçü, anlaşma ile izlenen amaca bağlı olarak değişebileceğinden, öncelikli olarak anlaşmanın yorumlanarak amacının tespit edilmesi gerekir.
- (36) Dosya konusu anlaşmalar bu çerçevede değerlendirildiğinde,
- Bildirim konusu anlaşmalar bakımından, anlaşmaların karşılıklı olarak depolama ve ikmal

13-32/423-187

hizmetine ilişkin olması, anlaşmaların oto-LPG pazarındaki rekabeti sınırlama amacı taşımadığı,

- Anlaşma dolayısıyla ortaya çıkacak olan yegane bilgi değişiminin anlaşmanın konusunu oluşturan faaliyetin gerçekleştirilebilmesi için zorunlu olduğu,
- Deponun üçüncü tarafların da erişimine açık olacağı,
- Anlaşmalar kapsamında taraflara münhasırlık sağlanmadığı ve anlaşmaların tedarik kaynakları, fiyat yahut diğer ticari koşullar bakımından herhangi bir sınırlama getirmediği,

anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bildirim konusu anlaşmaların Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan koşulu da sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(37) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 1- Total Oil Türkiye A.Ş. ile Shell&Turcas Petrol A.Ş. arasında imzalanan Yarımca ve Ankara Ürün Depolama ve Hizmet Anlaşması ile Yarımca ve Ankara LPG İkmal Anlaşması'nın, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna;
- 2- Bununla birlikte, söz konusu anlaşmalara, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılamaları nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.